

osnova u uvođenju mitnica 8—10 mjeseca prihvaćena u državnom saboru prije, nego li sam bio ja izabran zastupnikom. Slučajno pako stupio je taj zakon u kripotopu upravo u ono doba, kad bijah izabran. Taj slučaj upotrebili su moji i Vaši protivnici, da me oklovedu.

Iz starih listina, te je pripovijedanja starih ljudi doznau sam, kako su se nekod gradilo ceste Opat i onaj načelnik dobilo je natog, da mora doći taj i taj dan sa toliko i toliko osoba na gradnju ceste, inače dobiti će toliko i toliko globe — ili liha. Opat mi valja, da kod nas vožnja nije kao druguda. Naši vozari noćno često vrednosti niži za par forinta, dočim voze u drugih pokrajnih vozari na isto takovom vozu vrednosti od 40—50 for. dapada i više.

Na takovo razglabanje zagrozio mi se predajodnik, da će mi oduriti rječ, budom li i nadalje o tomu govorio. Istaknuo sam pako, da se narod ka dveh morade da budu mitnice, na drugu način odoteliti, t. j. da se poprave ceste i putevi, atrmoi izravnavaju itd. Svaka vlada upravlja slabo ako neće da vrati medju puk novac, što ga je kao porez ili inače od njega utjerala.

Govorio sam takodjer o drugom važnom pitanju t. j. o zemljoposjednoj zakladi (ezoner). U tom pogledu bojim se, da mnogim nema više pomoći, jer su mnogi jurvo propali pod zemljo-rasterotnim bromenom. Ipak sam držao, da se moram sauzeti i za taj posao, te se nadam, da ćemo spasiti ono, što se u obće spasiti dađe.

Dne 11. julyja 1892 izručio sam naimo sa postovanim drugom goep. zastupnikom Spindičem sponenciu na ministarstvo, u kojoj sam popisao točno pitanje ezonera, te označili, kako da se odstrani to nepravdo bromo.

Naš radin o ezoneru stoji ovako: Do konca god. 1895 imadu biti izplaćene sve obligacije rasterotne zaklade ili ezonera. Usljed toga nebi ta zaklada ništa dugovala na obligacijah niti na interesih. Pomogne li nam država iole, mogli bismo sav račun zemljo-rasterotne zaklade ili ezonera poravnati do konca god. 1895 i to tako, da svatko, koji je istoj lišta dužan, plati trećinu svoga žuga. Ako je n. pr. tkogod 300 for. dužan, imao bi platiti samo 100 for. da mu se dug za uvjek briše. Ostanu li pako do sadašnji visoki kapitali rasti će neprostanto veliki interesi, a rasti će takodjer troškovi eksekucije. Znači valja pako, da imade nesamo pojedinaca, već dapada čitavih poravnih obćina, koje neće toga duga nikada izplatiti. O tomu govorio sam obširno u carevinskom vieću. Kad sam pako uvidio, da imade ministar posla sa drugim velikim pitanjima, n. pr. uvođenjem novog novca itd., obratismo se sa drugom Spindičem s avim klubovima i strankam melbow, da nam pomognu u tom sa našo životnom pitanju, koje neima nikakva posla sa politikom, jer je čisto gospodarskoga značaja. Obćešao nam pako

zanti, kao: krštenje, pokora i sv. pričet. Te su slike jako liepo sačuvane. Da pabiješ protivnika, koji ti bunca o nekakvih tobožnjih novotarijah u crkvi katoličkoj, pošalj ga u kaskombe. — Tuj ima još netaknutih grobova, ima i sarkofaga sa metviki tjeleci, kojim se ne možeš prikaknuti, a da ti pamet ne poleti za kakvih 15 do 16 stoljeća nazad. Ono tielo u onom sarkofagu, koje ti kroz staklo gledaš, kakvih evi li nije atrahotah vidjelo, a možda i podnio! Kakva li ono bijahu vremena, ali takodjer i kakvi ono bijahu junaci!

Imaš što da vidiš u tom podzemnom labirintu. Pa kad e obašao gornje hodnike, spusti se u dolje, pa još i u třeće, a u nekih katakombah dapada i u četvrti i u peti! Ne možeš napada da se diviš toj ogromnoj radnji.

Što se pripovieda o pogibeljih, koje priete svakome, koji bi se nesmotrono odielio od družine, te sam kreuo u to puste krajeve — možda i neće biti sve onako, kako se veli, ali valja nije se št žaliti, jer za nesredu ne valja Boga moliti. Katakomba, što vodiš što unajih, ima u Rimu preko trideset, pa kad bismo poradali sve hodnike jedan do drugoga, oni bi se protezali 780 kilometara u daljinu, a to je po prilici koliko sav talijanski poluotok! Ta ogromna duljina hodnika, izprekrižana pod zemljom u svih mogućih pravcih, liško može čovjeka zavesti, i toga je najpametnije shiditi bakiju i glas vodje.

Da završim ovaj slabi opis podzemnoga Rima, preprešiti ću rječ jednomu bikupu, koji u ostalo, napisao je i ove prekrasne rječ: „Kad se ojetih, da ondo poživaju kršćani i mučenici, moja se je duša protjevala od najvećih osjedaja, i

pomoć u tom pogledu. Kazati Vam takodjer moram, da mi je preuzv. g. ministar finantija Steinbach rekao sretnu me posilje moga govora u carevinskom vieću na hodniku, da uvidja i on kako su našo tužbe i zahtjevi upravedani i temeljiti. (Dobro!)

Štovani birači! Preobširno bilo bi, kad bi Vam hotio ispričovati ove malenkosti parlamentarnoga života.

Spominjem Vam samo glasovitu izjavu vlade obzirom na Istru, koju smo njoj tako rekuc izrekli li ustiju. — Mi smo doduše tamo u Beču maleni ljudi, te znadu vrlo dobru gospoda ministri, grofovi i baroni, da smo iz siromašnih kuća, da nismo sobom donesli drugo, ako ne, hoće li Bog, malo soli u glavi, ali pošto smo se tople zauzimali za našu domovinu i jer smo iskreno popisali naše težnje i potrebe, i buduć da smo tetinoti cotali pomanjkaše prava i opisali krivice, koje trpi naš narod, našli smo suditi dak medju protivnici, kao što je vodja njemačkih liberalaca Ploner, koji nije naš prijatelj u nijednom pogledu. On je kazao moju ostalim, da se ćemožo pobliže obazrieti na govor zastupnika Laginja, jer da nije ob onom, što je ovdje kazao, dostato obavješeno, ali da mora istaknuti — premda nepozna točno odnošaja na jugu, da su ipak pokrajnje Istri i Dalmacija u istinu zapušćene, to da je mala austrijska vlada štošta poduzeti, da podigne gospodarsko stanje. Njemu da se čini nepravdno kao da vlada na toliko željo i pritužba, što ih je sada podnesao g. zastupnik Laginja glede Istre, a nedavno g. zastupnik Biankini glede Dalmacije, nimalo neobaziro. Tako je dakle govorio naš protivnik Dr. Ploner. Gospodol Više nego li moji rječ, zapamtila e li vlada bez dvojbe ovu primjetbu zastupnika Plonora, te sam uvjeren, da će nas prije ili kasnije ulišati. Kao dobar kršćan, znadem takodjer, da čovjek nežive jedino od kruha, kako nam kaže sv. piemo. Tim hoću da radom, da nam se nevalje brinuti samo za tjeasa dobra. To je doduše prvi životni uvjet, ipak je taj uvjet jedino od danas do sutra. Kao što je došao, tako ga može i nestati jer „svakdanji kruh“ može odneti svaki dak onaj, koji ga je dao. Svaki državni zastupnik imade dakle i drugih dužnosti; dužnosti, koje nazivljamo nacionalnim, koje se tiču narodnosti i vjere. Da nadvladaju strasti i da srce nečuti, taj bi naglo svega materijalnoga blaga ostalo. Srce ima i morade da ima plemenitu čud. Ono, što je ostavio otao sinu, sin unuku, unuk praunuku u neprekidnom redu, to je vjera. (Istina je! dobro je!)

U carevinskom vieću nedolaze mnogo vjerska pitanja na dnevni red, barem od kad sam ja tamo, nisam imao zgode, da se izjavim u vjerskih pitanjih.

Nastupili pako čas, da bude trebalo u Austriji podignuti glas za katoličku vjeru, nući četo stalno u meni zastupnika za nju

ja ne znam, da li sam što stajao ikada u životu svom očutu. Ja sam stajao pokraj oltara, gdje su bili kršćani u vrijeme ljutoj progonstva čitli sv. mian. Svojim očima razmatrao sam onaj sveti žrtvenik, od kuda su oni slali pred prestolje božje tople molitve, toplije nego li ih je itko molio. Već se htjedoh baciti na koljena, da se i ja pomolim, jer nijedno drugo mjesto ne može pravednije zahtjevati ovakve želje — ali nisam mogao, buduć nisam bio sam, te mi se je valjalo žuriti za drugim. — Ipak sam nastojao, da se ne raztresem i da ne pomutim osjedaja, kojih sada ne mogu izkazati. Što sam dalje išao, to vedma bijah uzbuđen. Pred oltarom akoro da sam zaboravio na njihove mukle i mišio sam samo na njihove vruće molitve. Ali kad sam se primaknuo svojim grobovom, dozvaše mi oti u pamet sve jado, koje su morali oni jadni prepašiti, i razmišljah, kako je bilo njima pri duši, kad su pokraj ovih grobova stajali, na ovom istom tlu, na koj-u ja stojim; jer su znali, da će za koji dan i oni biti položeni uz grobove braće svoje. Mani se sažalio i lebdijahu mi pred očima samo tjeskoba i bol njihova srca. Bio sam zaboravio, da je naša jada od svih muka, da ona tjera iz čovjobjega srca svaki strah i tugu, pa da je u ovih crnih bodnihih odsvanjo jedino pjev nade i radosti; zaboravio sam bio, da je u onih njemačkih arcih Kristovih pobornika samo jedno jedino čuvstvo gorilo: da radostno proljuju krv za Spasitelja avoga, kako su već to i njihova braća učinila, i kako ju je On prvi za svih nas prollo.

Sve to uspomono navlišo na moju dušu. Podoh i na sebo mišliti. Crven me obli (Dalje sledi.)

(Živio!) Više, mislim, da nije dužnost državnoga zastupnika.

Kuo Vaš brat, ili mladji kano otao preporučam Vam gojiti i njegovati vjeru. Vaša vjera. i Vaša narodnost mora prelisti od roda na rod, jer se tim oplemenjuje i kriopi narod.

Što se pako tiče narodnosti našo, moram očitovati, da su za nju žalibože još utio loša vremena. Da će pako i za nju nastupiti bolja vremena, tomu se stalno nadam. Lokim odnošajem glede narodnosti naše u Austriji nisu pako krivi p o j e d i n o i, nego li sav sadašnji sistem. Vaši djedovi i pradjedovi proljavali su krv za drugoga dočim su se gospoda njemački knezovi prepirali za malenkosti — bez ikakve pogibelj. Usopor takovoj našoj politici zahtjeva se od svakoga izmudju nar, da štitimo kano i blago. Ali je poznato gospoda, da dobije najviše onaj, koji najbolje više (Veselje i odobravanje). — Tako je primjerice pitao pokojni biskup Dobrila neku majku blagoslovljenu sa djeom, komu li daje od djece najviše kruha, da li onomu, koji je najbolji, našto mu ova odgovori: ne, već onomu, koji najviše više. Taj primjer vriedi kod nas i za naroda. Naš narod u Istri, Hrvati i Slovenci, malen ja narod, pa zato neka više, da bar štogod zadobije (Tako je!) Vikati moramo dakle nesamo za to, da nas opaze, već moramo takodjer zahtjevati, da nabude u naših pokrajnih niti jednoga javnoga činovnika, koji nebi poznavao naš jezik, bilo hrvatski ili slovenski; gdje god imade narod posla sa činovnici, tamo nek se služu svojim jezikom. Kao što smo ovdje zadovoljni, da se dogovaramo u našem materinsem jeziku, moralo bi biti svuda i sa činovnici. Nu žalibože drugud nije svuda tako (Zalostno! Sramotno!) Traži dakle i narod, da ti se neostavljaju samo ostanci, koji ostaju na običnom stolu grofova i barona. Na stolu gospodskih naroda, voć zna, da si ti takodjer narod, jednaka onim, koji se goste kod bogatog stola!

Istina je, da naši zahtjevi nisu maleni, jer ništa neimamo. Gospodi ministrom je to nepojmljivo, pak se pitaju: što bi, oaste htjeli ti ljudi? Zoljeznice, škole, vode, oaste itd. Ali je naravno, da tražimo ono, čega neimamo i što nas ide. Da smo počeli tražiti svoje prije kakvih 30 godina, dobili bismo bili bar štogod. Međutim vlada nam mora bar štogod dati jer se srami. (Živio!)

Pošto su pako naši odnošaji takovi, da moramo tražiti oslona u raznih prigodah, pojmiti četo za to, zašto smo se morali i mi oslaniti na pojedine parlamentarne stranke. Stranka, na koju se oslonismo, imade mlađoška stranka, jer ova imade istu težnju sa nami, akoprem u vedoj mjeri. S njom smo osobito za to, jer zahtjeva odlučno ono, što ju ide. U carevinskom vieću jesu takovi odnošaji, da valja svakoj strani tražiti prijatelje i saveznike. Ako smo pako našli u tom vieću stranku, koja zahtjeva ono, što i mi, tim nije rečeno, da smo prokinuli svaki savez sa svimi ostalimi strankami. Nipošto! Ako je dočuo kam, koji od takovano konservativne stranke, da mu podpišemo kakvu interpellaciju glede školstva, poljodjelstva itd, uđini smo to rado uvjek. Tako smo postupali vada, postupamo sada, te ćemo postupati i u buduć za slučaj potrebe. Isto tako postupaju i drugi s nami. Kad trebamo podpisati za interpellacije, tražimo ih i mi kod drugih. Tim budi rečeno, da što se tiče naših težnja za poboljšanje našeg gospodarstva, to neimamo u tom protivnika u vieću. Isto tako se nadam, da sada neimamo, obzirom na potrebu našo pokrajnje, protivnika, jer uvidjaju svi, da bijaše ta pokrajnja zbilja zanemarena, te će nam dati rado svoju glasovo, da se pokrajini pomogne.

Gospodo i braćo! Vlode je dužnost, da na podigne, da nam pomogne. U našoj pokrajini jesu dvie narodnosti; svaka se uzgaja u svojo nakano i svrhu. Nam je dobro poznato, da govore Talijani: „Tamo je naša domovina, gdje je u kraljevini 80 milijuna Talijana“. Mi Slavoni kažemo pako: „Tuj je naša domovina, gdje nas je združenihih toliko milijuna pod žezlom Habzburga.“

Čini mi se kano da vidim u budućnost, kad primijljam o tome: tko li će u buduć gospodarovati na Adrijani? — Pomislimo li na narod, koji je toliko pretrpio kroz stoljeća; pomislimo nadalje kako bijaše tečajom stoljeća tlačen narod hrvatski i slovenski — pak se je ipak sačuvao. Taj narod mora opet gospodariti i to od Beču doljo do najkrajnje moreke obale naše.

U nadi, da ćemo biti svi ujedinjeni, da težimo svi za jednim te istim ciljom i svrhom, u čemu noka naš Bog pomogne, — to je moj ideja, za očitvorjenje

kojoga nepoznam nikakvo pogibelji — olanjavjuć se takodjer na to, da će uđiniti svoju dužnost svi oni, koji imadu u praih pravp srce.

Tim osvjedočenjem završujem sa sada svoje izviče, isjavljajuć, da sam spraman na bilo koja raztumačenja. Zahvaljujem se štovanim biraćem na obilnom broju, kojim me počastilo na današnjem sastanku; zahvaljujem Vam se što ste pozorno služili moje akromno prodavanje, kano i za posudanje, koje mi pokazaste danas sa prvi put, već vada i u svemu. Zahvaljujem Vam se na krasnom i častnom dočeku, sa jednom rječ: zahvaljujem Vam se za sve. Živili!

Na koncu izviedše nastalo je u dvorani burno odbravanje i klicanja. Govorniku čestitaje bliže stojeći prijatelji i birači, a svakomu si mogao čitati na licu podpuno zadovoljstvo i iskreno veselje.

(Slindi.)

Interpelacija *)

zastupnika J. Biankinia i drugova na njihovo prouzvišnosti ministru predjednika grofa Taaffe-a, kao upraveljaju unutarnjih posala, i ministra trgovno, markesa Bacquehema, u sjednici dne 10. oktobra 1893. carevinskoga vieću u Beču.

Blizu je druga godina na izmaku, od kad je svim vinorodnim zemljam ove monarkije zadan strašan gospodarsveni udarac klauzulom B. zaključnog zapienika III., otinik B. trgovackog i pomorskog ugovora dne 6. decembra 1891. izmudju Austro-Ugarske i Italije.

Ako posljediće tog gospodarsvenog udaraca težko podnose sve vinorodne zemlje Austro-Ugarske, koje u svojo vino imadu ipak i raznih grana obrta, imadu svakovratnih obćila i izvora privriede — klauzula je za Dalmaciju uprav ornj grob, u koji je visoka vlada zakopala živo sve njezine stanovnike, jer Dalmacija, osim vina, ne ima nikakvih drugih izdašnih sredstva dobitka.

Pomorstvo, po kojom je Dalmacija kroz vjekovo bila na glasu i najsramjono bogatstvo orpila sa svih strana svijeta, vođ je mal ne sasvim propalo nemarnošću nješke vlade i poreznimi veksacijami vjostnih organa; ribarština je spala na zadnje grane; jednom žilva pogranična trgovina sa Bosnom i Hercegovinom, poslie okupacije, okrenula je na Mađjarsku; o kakvoj domoađj industriji u Dalmaciji se i no sanja, niti može biti o tomu ozbiljna govora, kad Dalmacija i danas, na sramotu ove monarkije i napredka XIX. vieka, žest jedina zemlj. u Europi, koja ne uživa nitiakvo direktne željezničke svetze sa izobraženim svijetom, niti drugih blagodatih modernih uprave.

Toj sirotici, u težkoj borbi za obstanak, preostalo je jedino vino, glavni i baš jedini izdašni njezin proizvod, kojim je mogla kakogod proburbiti i barom donekle tještiti se u neposlivih svojih nevoljah, u užasnoj svojoj zapuštenosti.

Ali joj je visoka vlada otela i tu zadnju koru hljeba, da ju daruju tudinjocem, podanikom ausjedne kraljevine Italije! Usljed nesrotne klauzule trgovačko-pomorskoga ugovora s Italijom, talijanska vina iztahnula su naša domada mal ne sa svih tržišta monarkije, a visoku vlada nije se pobrinula, da im olakhoti izvoz u inozomstvo, niti da na koji način olakša narodu škodu, koju mu je hotimice nanijela, s razloga svoje sto shvaćene visoke politike. Po kazivanju samih talijanskih novina, Italija poslie klauzule uvadja svakog mjeseca u Austro-Ugarsku 100.000 hektolitara vina, a bečki dopisnik milanske „Perseveransa“ drži, da do taj uvov unaprijed biti mnogo vođ.

Dočim je Italija sretna, što je uđinila takvo Austro-Ugarsko glavni skladištem svojega vina; dočim vlada austrijska ne samo neće, da stregu umadri klauzulu o vinu, i da barom na taj način ne pogorjava veliku pogrešku, uđinjenu na sator svojih vinorodnih zemalja, nego dapada, i ne pasad na klauzulu, pripušta preko granico talijanska vino i u elčaju, da nije poprudento propisano evjedobom, to uvjek sasvim uslužno postupa, kao što je to nedavno naglasio u talijanskom parlamentu sam ministar poljodjelstva Lecava, odgovarajuć na upit zastupnika Castorina, dočim je Italija isposlovala, da i Njemacka postupa sasvim volikodnoćno prema njezinom vinu — austrijski vinogradari ostavljeni su sasvim svojoj ornoj sudihi, i visoku vlada nije još, u koliko se znado, ništa uspješna uđinila, da barom donekle olakša njihovo stanje.

*) Doneseno u ellosti avo važnu interpellaciju, jer se tudio i nekako akoro u istoj mjeri, kao i one našo braće u Dalmaciji. Op. urud.

Dapače, Njemačka stvara sve veći petežka uzovu našeg vina, kao što su i najnoviji propisi o ustanovljenju identičnosti dotičnih pošiljaka o egotvornosti uzoraka; tako da vino dalmatinsko, koje se je barem donekle moglo do sada takmiti sa talijanskim na nekih njemačkih tržištima, biti će i od tamo istisnuto. Sva Dalmacija nije kroz ovu godinu mogla uvesti u Njemačku — o Francuskoj već ne ima govora — ni 20.000 hektolitara vina, dočim ga je Italija samo raspredala do 800.000. Vapaj dalmatinskih vinogradara, da bi se isposlovalo sniženje prenosnih željezničkih cijena iz Trsta do granice Njemačke sa vina, koja idu u južnu Njemačku, ili da bi se isposlovalo, da se njemački parobrodi, koji dolaze redovito u Trst, svraćaju u Split, gdje je središte vinske trgovine u Dalmaciji — ostao je, po običaju, glas vapajućeg u pustinji!

(Konao slijedi.)

Pogled po svietu.

U Trstu, dne 1. novembra 1893.

Austro-Ugarska. Danas nam je zabilježiti da je nastala ministarska kriza, i da je ministarstvo dalo ostavku, koje još cesar i kralj nije primio. Spomenuli smo već zadnji put, da se obćenito govori o razputu carevinskoga vieća ili o odstupu ministarstva. Sjednice carevinskoga vieća odgovorne su na neopredjeljeno vrijeme, a ministarstvo se zahvatilo na službi. Pad ministarstva prouzročilo je bez dvojbe uvođenje iznimnoga stanja u Pragu i posljedice toga, a pospješio ga predlog vladin o promjeni izbornoga reda, proti čemu su odlučno ustali Poljaci, Niemi lievičari i Hohenwartov klub.

U sjednici od 26. pr. mj. govorili su o tom predlogu zastupnici Kramar i Wurmbbrandt. Prvi kao Čeh za promjenu izbornoga reda, a drugi kao Niemac liberalac, proti. Istoga dana prihvatilo je posebni odbor carevinskoga vieća vladinu osnovu zakona o domobranstvu. Prihvaćena bijaše i resolucija zastupnika Klaić, da imade ostati u krieposti za Dubrovnik i Kotor zakon od god. 1883.

Dne 26. sastao se odbor za izpitovanje vladinog izvješća o uvođenju iznimnoga stanja u Pragu. Čitalo se razno spise tičuće se tog pitanja, ali osobita nije se ništa doznalo.

Sada se skoro i negovori u političkih krugovih o drugom, nego li o ministarskoj krizi. Njeg. Vel. cesar i kralj stigao je naglo iz Pešte u Beču. Na audijencu bijahu primljeni nekoji ministri i prvaci trih velikih stranaka carevinskoga vieća. O nesljedniku grofa Taaffe-a kolaju razni glasovi, ali stalna nezaua se još ništa. U novo ministarstvo imalo bi doći novih osoba iz kluba njemačkih liberalaca, iz kluba Poljaka, a valjda također i iz Hohenwartovog kluba. Nama je svejedno, došao na čelo vlade Petar ili Pavao ako kani vladati po dosadašnjem programu ili sustavu. Neimade li se promijeniti sav sistem, tad neimamo očekivati od nijednog ministarstva ništa dobra.

Srbija. Ministar predsjednik Dokić leži teško bolestan u Opatiji. Poslije operacije reč bi, da mu se je bolest pogoršala. Smrt Dokićeve bio bi teški udarac za mladoga kralja.

Bugarska. Prošloga petka bijaše otvorena u Sofiji svečanin nacionalnom narodna skupština. U prijestolnom govoru iztich knez Ferdinand dobre odnošaje sa susjedi i povjerenje, koje uživa on i vlada u narodu.

Rusija. Ratno brodovlje ostavilo je napokon Francozku. Kad je odlazilo brodovlje iz Toulona, izmieniše si car Aleksander i predsjednik republike Carnot vrlo tople brzobjavne pozdrave i zahvale, iztich obujica uzajamno prijateljstvo Rusije i Francozke.

Italija. Financijalno stanje kraljevine Italije jest tako loše, da su u

volike zabrinuti pravi talijanski rodoljubi. Trojnim savezom obvezana je Italija uzdržavati mnogobrojne čete, graditi skupo ratne brodove i tvrdjave, te trgovački boj, što ga Francozka bijaše sa Italijom, izpraznio je do dna talijanske državno blagajne. Ne bude li preokrota u izvanjskoj politici Italije, teško da će se ona izvući in današnjeg nesposnog stanja.

Franina i Jurina

Jur. Co je Franca, kad si bil pašanu sestimau?

Fr. Bil sem ti malo po čreskom za vidit, kako je tamo i je co vina urodilo.

Jur. Pa co je novoga?

Fr. Co, hodel sem ž Valuna va Lubenico i Martinšćicu i ž Martinšćicu va Stivan, pa šriča da sem vavik ž lokav vodu pil, zac drugacije nebi bil doma prenel celoga nosa, zac tamo ni puti nego šu samo gramoe; vina je urodilo, ali ne če, kad ni trgovač, zac se valje na početku prestrase onih gradih putin.

Jur. Pa co toga ne vide kapetan va Lošinju?

Fr. A co bi oni videli, oni ne gredu, kako i nas dobi deputat već, kako je po vanjšćini, nego oni vavik putuju va Čres po voparu, a va moru ako je bonaca, onda je ravno, a ako šu vali, onda je vopor po priko sice, i tako nas kapitan vavik po lipom putu gre, a brzini kmet neka se muoi, kako čon.

Jur. Donke co tamo note imat nikad putaj?

Fr. Sigurno ne, dokli budu gošpoda hodeli po kapetanatu vavik po voparu, a nikad po kraju.

Jur. A kako je tamo ž škulami?

Fr. Te nepoznane ni ž vanu.

Kad pomislim da sam Hrvat.

Kad pomislim, da sam Hrvat
Hrvat košto Ante stari,
Živi polat duh mi diže,
Vruća krv mi srce žari!

„Iz moje pjesme“.

Ja prkosim gorkoj muoi
Nit mo pažnja kadra šhrvat,
Naplaše mo teški lanci.

Kad pomislim, da sam Hrvat.

Hrvat čedo slavnog roda,
Kog junacstvo Bog obdari,
Hrvat košto Subić-Zrinjski,
Hrvat košto Ante stari!

Tad postanom silan junak
Poput orla, koj ne gmiže,
U nebesko u visino
Živi polat duh mi diže.

I ugledam, gdje mi narod
Od sto rana, vaj krvavi —
Da ga avetim, da ga epasim,
Vruća krv mi srce žari!

R. Katalinić-Jeršov.

Različite vjesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Šl. odbor hrvatske mladoži sa sjelom u Splitu, koj je sabirao miludare za vianac sa spomenik neumrlomu Gunduliću šalje nam iskaz mladara ter dotični račun, iz kojeg vadi-mo, da je uniofor. 1077-78, a izvaldo se for. 468-86, te preostala svota od for. 608-92 bijaše od odbora podarena našoj družbi. Slava odboru i živili prinosiloi!

Uprava „Narodnog Listaa“ primila je od g. Marina Miclina iz Kaštel Šuđurca 1 for. Veleđ. g. Ante Kalac, župnik-dekan u Buzetu pripisao nam for. 2 kao povjerenik družbo, što ih uplatilo goep. Ante Nedved župo-upravitelju u Šterni i goep. Frano Brejha exposit u Krasicih blizu Buja.

Uprava „Hrvatsko“ primila je for. 7 od g. Josipa Mostera, koju je svotu nabrala u malom druženou u Orkeni gdēna. Miroka Vajler. Živili!

Prinoci sakupljeni u Kutini i okolici te pripisani upravi „Obzora“ 11 for. 60 nvd., a darovaše: Junacki moslavacki seljači-labornici kod političkog razgovora 1 for.; hrvatsko vojničko društvo, slavoi bratstvo strahoviti rusko-francozko vojske u Tulonu i Parizu 1 krunu; prigodom zdravice ruskomu narodu gdjica. Zora Valpolić 1 krunu, Štjapan Gold 1 krunu, Milan Bača 1 krunu, Franjo Berplus 1 krunu, gđja Marija Vanid 1 krunu, Fran Smudj 1 krunu, pravoslavni Hrvat Dejo Tuodorović 1 krunu, Franjo Padjan 1 krunu, Josip Padjan 1 krunu, N. N. 1 for., N. N. 1 for., N. N. 1 for., N. N. 1 krunu, N. N. 1 krunu, N. N. 1 krunu, N. O. 1 krunu. A Garibaldi 10 nvd. — Nadalje istoj šalje Prijo Istran iz Senja 5 for. 60 nvd., sabranih u vesellom druženju pod dugobom nauđalom.

Goep. dr. Mate Vitezić, nadležnik u Trstu pedario for. 240. Živio!

Povjerenik naše družbe u Splitu, veleđ. g. dr. Ante Trumbić primio je za družbu slijedeći iznose: dr. V. Lukčić Matković 2 for., T. Jerkavić 1 for., A. pl. Tartaglia 1 for., Ivan Balić 1 for., prof. I. Ivanović 1 for., Lovro Borčić 3 for., Fr. Bradić 1 for., I. Jerić 1 for., Vjek. Dorkić 1 for., E. Čeligoj 1 for., Fr. Petrić 1 for., dr. Buić 2 for., hn. 1 for., dr. E. Grgić 2 for., P. Perković 2 for., dr. Eisenštätter 1 for., F. Obuljen 1 for. Kao godišnji prinoc: g. Bulat ml. 2 for., I. Farolli 1 for., hn. 1 for. sakupio dr. A. Štambuk.

Imenovanja. Savjetnik zomajškoga suda u Trstu g. prof. Dandini imenovan je savjetnikom kod prišvoga suda u Trstu. Tajniči kod ravnateljstva pošto i brzobjava gg. Zarič i Haydenburg imenovani su poštanskimi savjetnicoi.

Odlikovanje. Akademija znanosti i umjetnosti u Parizu odlikovala je hrvatskoga umjetnika veleđ. g. O. Celastina Medovića medaljom progla reda sa njegovu glasovitu sliku, izloženu u Monaku. Čestitamoi!

Odbor političkog društva „Edinosti“ držati će u nedjelju dne 5. t. m. u 10 sati u jutro u prostorijah „Del. podpornog društva (Via Molin Piccolo br. 1) redovitu sjednicu, kojoj se ovim gg. odbornike i zamjeniko ujedno pozivlje.

Četiri interpelacije zastupnika prof. Spiničića i drugova. U sjednici carevinskoga vieća od dne 27. oktobra upravio je g. zastupnik Spiničić sa drugoi četiri interpelacije na ministra bogoštovja i nastave. Sve interpelacije podpisao je goep. zastupnik dr. Legija. Jednu od tih interpelacija, tičuću se talijanske paralelke u Lovranu, donatamo u današnjem broju. Ostale tri doniti čemo u slijedećem broju. Evo im sadržaja: U prvoo se pita ministra da ukine naredbu c. kr. zomajškoga školskoga vieća za Istru, kojom bijaše ustrojena talijanska paralelka u pučkoj školi u Opatiji, ili da se sistimizira na istoj školi mjesto za drugu učiteljsku silu. Druga se tiče slovenskoga školstva u gradu Trstu, te pita ministra, hođa li svom odlučnosti zauzeti se, da se zadovolji molbi tršćanskih Slovenceva za ustrojeno slovenskih pučkih škola, ako neide inače, na državne troške, kao što su tamo ustrojene njemačke pučke škole za dječake i za djevojčice. Trećom pako pita ministra: kani li upotrebiti bezodvlačno svoj upliv na podređeno školske oblasti, da odmah sistimiziraju mjesto učitelja u mjestu Poljana, občina Vopriano, gdje je pripravna već tri godine nova školska zgrada.

O dalnjem putovanju njegov. preuzvišćenosti g. o. kr. namjestnika viteza Rinaldini-a po političkom kotaru poračkom donajemo je službenih i poluslužbenih novina, da bijaše njegov. preuzvišćenost evruda od najliberalnijih Talijana vrlo oduševljeno dočekana i primljena. Goep. namjestnik obećao je nekojim talijanskim občinam i mjestom, da će i njih do mala posjetiti.

Vrlo nam je drago, što možemo po službenih vrolih zabilježiti, da su njegovu preuzvišćenost i najradikalniji Talijani naše pokrajine oduševljeno dočekali i pozdravili. To nam je bo nov dokaz, da su oni srotini i zadovoljni pod upravom njegov. preuzvišćenosti u Primorju u obće, a napose u Istri. U ostalom molimo naše prijatelje is ređenog kotara, da nas izvole obavijestiti o putovanju njegov. preuzvišćenosti, u koliko su u pojedinih mjestih štogod vidili ili doznali.

Za Bratovštinu hrvatskih ljudi u Istri pripisao nam je veleđ. g. Ante Kalac, župnik-dekan u Buzetu, kao njezin povjerenik f. 2. i to 1 for. od g. Antuna Nedvedža župo-upravitelja u Šterni i 1 for. od

g. Frana Brejha exposita u Krasicih blizu Bujah. Živili!

Milodar za gradnju „Narodnog Doma“ u Medulinu. Franjo Kopajčić iz Kukuljanova 20 novč. Ivan Matković iz Kukuljanova 20 novč. Mikula Vidulčić iz Lošinja 20 novč. Ivan Mikulčić iz Drago 20 novč. Vinko Vičević iz Kukuljanova 20 nč. Ivan Glazar iz Kostrova 20 novč. svi stanujući u Pull. Ugledali se u nje i drugi naši rodoljubi, ocobito oni, koji primiaše pismo. Živili darovateljli!

Novi odbor hrv. akad. lit. zab. društva „Hrvatska“ u Gracu. Na proej glavnoj skupatini dne 21 listopada 1893, izabrake slijedeći odbor: Predsjednik An-tolac Adolf cand. med. Podpredsjednik Vranjčan Vladoimir cand. med. Bilježnik Čanić Ivan drd. med. Poslovodja, Fran- Franjo drd. med. Blagajnik Gold Stevo stud. med. Knjižničar Barać Josip stud. phil. Gospodar Bonatti Antun stud. jur. Odbornici zamjenici: Krema Gjuro drd. med. Fein Gejza cand. med. Revizori: Neumann Julijo drd. med. Manoe Dragan drd. med. Rubignoni Vjekoslav stud. jur. Obrambeni Sud: Petrić Ivan drd. med. Mavar Franjo drd. jur. Cettolo Mijo drd. med. —

Iz malog Lošinja pišu nam dne 25 oktobra: Moj muk glede susačkih odnošaja nemojte tumačiti kao da su oni postali normalni, ili kao da su se poboljšali, da bi nas moglo zadovoljiti. I ako je odane bio potjeran „kamo“ smutnoje, „te-molj“ ove nije još podkopan. Poznati podržavatelj nesklada, pošto se boji da bi njegova zgrada na pieaku gradjena mogla biti porušena, sada vedom žestinom odapinja svoje ubojite striele proti onom učiteljskom osoblju. Mođu svoga položaja služi se svojimi slugami, da na via. skuljsku vlast odašiju grdu i infamno donunciju proti gg. učitelju i učiteljici, tako da bijahu epotivno poduzeti izvidi po g. kotarskomu kapetanu, što je prouzrokovalo vrlo veselo u Istri. U tih denuncijah nije se poštedilo ni viresko ni dinastičko čuvstvo gg. učitelja, dapače nerotni neizmjenjak svakim rečtam godom profanoga vladalačkoga doma hjeo bi uloviti zgodu, nebi li se učiteljsko osoblje moglo ogričati o dinastičko čuvstvo. Hoćete li veće zlobe? Oš grivo! Gg. učitelji katolici su se osvjedočavali, a kao Hrvati za oživotvorenje njihovih želja netreba, da mišlju polete preko granica moćne države slavnih habsburgova. Mudromu i jedno oko dosta!

Neznamo što nadežna vlast misli već o neaprotnom podržavatelju nesklada na Sušku. Bijaše pukao glas, da će ga makniti odane i zato dva stupa odnešnjih talijanaš poletio u K... da izpross milost za svoga mlajlika. Sudeći po njihovih riečih, rek bi, da su ta dva mutikaše isprošili, što su prošili, jer na povratku pohvališu se, da je ispalno na njihovu: „ne-bojto se, na našu je“. Oni hoće, da objesno prostotu, rekan bi naš Stari, jer neozjurujemo, da bi se jedna tako ugledna vlast dala nasamirati pa od koga? Mi još nismo izgubili nadu, da se neće po djelih nepristrano suditi, a to sve samo u korist tiela i duše vjernika i u ništa drugo i zato danas nećemo da udarimo u druge diplo, ali morati čemo. Do tada prosimo Vas, velenični gospodine urednika, da ustupite prostora u svom listu podržavatelju nesklada na Sušku, da se opravda, ako možo, od ovoga, što ga bledimo i nitko vesolji od nas, ako nas pobije. Deder daklo na junacki mogdan, muševno i pristojno, ako nećete da nastavimo.

Iz Materije pišu nam 19. t. m. (Putovanju g. namjestnika). Nakon potkrstnoga najavljenja napokon dospio je preuzvišćenosti gospodin o. k. namjestnik Rinaldini amu, da progleda i prouči stanje naše občine. Na postaji u Herpoljah čekali su na njega e. k. kotarski kapetan Fabiani, načelnik g. Kastelio i župnik u Brezovici g. Ivan Benedik. Naručeni ljudi učinili su slavaluk i razobijeli malone barjake u oostu. Nuroda njeo bilo prisutnoga izuzam nekoliko tečaka i talijanskoga osoblja, koji su tri puta doeta mrtvo uzkilknali: „Živio!“ Namjestnik išao je zatim u školu, gdje ga pozdravi učitelj Šiković u slovenskom jeziku, a dieca na ponovnu ponuku učiteljevu kliknuto: Živio!

Na put usso je gospodin namjestnik sobom iz Trsta mnogobrojnu činovničku pratnju, pak svi zaposjednui vozove, odobe da razgledaju Brezovicu. Pred orkvom u Brezovici čekao je sa školakom diecom pomoćni učitelj g. kapelan Počivalnik. Dieca, hepo uređajena, pozdrave visokoga gošta sa „Hvaljen Isus“.

Razgledavši crkvu, školu, župni stan otišao je u pratnji gospodina župnika i svojih činovnika u Materiju. U Brezovici bio je od naroda priučan jedini crkveni sluga pred orkvom.

U Materiji bilo je zanimanje nešto življe. Gospodin Kastello mnogo si je truda dao u najzadnje vrijeme, da odlepia Materiju i sakupi čim više naroda, da pozdravo namjestnika. Ta došao je u vešer prije c. k. kutarski kapetan Fabijani, i oro kasno u noći kad smo već legli u postelje, čujemo tožake, koji vuđu kite, nabijaju koloco i eno prije zore gotov bijaše velik i lep slavoluk. I goep. uđitalj Debenjak objeio - oko škole nekoliko burvino i tako Materija sjaše u svočanom rubu*).

Dolaze gostovi, na koje čeka nekoliko ljudi, koji ih pozdravljaju sa „živio“. Bili su to većinom obični zastupnici, koje je goep. načelnik Kastello za ovaj dan pozvao u Materiju. Naroda nije bilo, u obće bio je pozdrav u Materiji mnogo slabiji, nego li u Hrapeljah. Goep. namjestnika pozdravio je obć. zastupnik Šitkovič u slovenskem jeziku, a bivši poštar na Vedioah, kojega je odpuatio c. k. ravnateljstvo iz službe, pozdravio ga je u tako barbaraskoj italijanštini, da su se svi prisutni smijali*). Uzmemo li još u obzir, da je kod objeđa goep. Kastello napio njegovaj preuzvišenosti u jako slaboj ničimosti, imat čemo podpunu sliku za Materijske odnose. Objed u Materiji bio je isvanredno sjajan, što su i visoka gospoda laakavo priznala. Njegova preuzvišenost izrekla je goepod. načelniku Kastellon svoje priznanje, što si je stekao za svoga načelnikovanja isvanredno saaluge za obćnu Materiju. Oe bit! No mi znamo, da je crkva u Bresovici skoro ruševina i da u čitavoj obćini nema jedno škole kuće. To je mogao opaziti preuzvišeni gospodin namjestnik ili koji od njegove pratnje, pak se nadamo, da će ipak već jednom i pred naša vrata sunce.

Iz Kastavščine pišu nam 30 pr. mj. U petak dne 27. t. mj. izgorjela je slavna kuća seljaku Mateju Kukanđu-Majoru u selu Jelušidi, u županiji Brnčić, br. 88 do temelja i sva što bijaše u njoj. Škoda imade siromah oko 500 for.; osjegurano nebijahu. Kastavsko vatrogasno društvo prikročilo je brže što je moglo na pomoć, te propriedilo, da požar nije i dalje zahvatio, jer je snajedn štala već podela gario. — Prošloga čedna izgorjele su nekome Ružiču u kući nepokretnos, a nebijahu osjegurane. Preporučamo i ovom zgodom našem puku, da osjegura svoje siromastvo proti ognju, da pak uzmožne mirno spavati, a za slučaj nesreće, da nepaše na prosjačku palicu. Za osjeguranje naše se danas tako malo, da može i siromah ono, što posjeduje, bez velike žrtve osjegurati.

Dakako da preporučamo za osjeguranje banku „Slaviju“, jer je bliža kušulja nego li gaše i jer se moramo čvrsto držati načela: Svoji k svojim!

Iz Vižnada pišu nam 31. pr. mj. Prošloga čedna boravio je ovdje oca. kr. namjestnik vitez Rinaldini. Naši ultraliberali natjerali se upravo kako da Njeg. preuzvišenost što svečanije dočekaju. Njegli mu se i narivali, da je valjda i njemu samomu toga odvise bilo. Iz Vižnada došao je namjestnik i u naša Kastellir. Primljen bijaše pristojno i od puka sa živio kluci kod dolaska, pa i kod odlaska isto tako pozdravljen. Odzdravio je sa: Živio! Zadužio se je, da je tako veliko selo toliko zapušteno, osobito što se tiče škole, te je župe-upravitelju g. Staveliku rekao, da bi se morao on potruditi i školu držati. Na to mu g. Stavelik odgovorio, da bi se po zakonu moralo u Kastelliru biti dvie škole sile, pošto ima tu više od 150 djece dužne školu polaziti. On da nemože žalobno držati škole, jerbo nema prostora u župnoj kući. U taj razgovor se uplete župan kastellirski Anton Mechiš (dakako talijanski) te reče, da nije tolika potreba škole, pošto 40 kastelliraca pohađa Leginu školu u Labincih. Na to mu sam namjestnik odvrat: „Što im koristi sve to, kad je u Labincih talijanska škola, a ovdje su svi Slavenci“. Silna je to bila pljuška Meklišu, ali ju je i zaslužilo, jer je on kriv da neima u Kastelliru škole. On je trčao od kuće do kuće negovarajuć roditelje, da svoju djecu u Leginu školu upišu. To je onaj poznati župan, kojeg će se do

smrti spominjati one sirote Kastellir, koji su čamili ili čame u tamnici radi posnatih događaja u Kastelliru prije dvie godine. Mnogo se je od tada u Kastelliru suza proliho, ali se naš dobar puk tim tješi, da Bog neplaća avako subote.

„Živla Hrvatska“ Kalendar za hrvatski narod sa g. 1894. Uredili i izdali Nikola Kokotović i Martin Lovrenčević I. točaja. Ciena 30 nč. Taj krasni hrvatski kalendar, koj se odlikuje obilno i izabranom sadržinom, donaha na čelo sliku prvaka stranke prava, dr. Ante Starčevića, zatim ostalih članova kao Gjura baruna Rukavina, Frana Folnegovića, dr. Josipa Franka, Ergenija Kumčića, dr. Stjepana Borošića, dr. Augusta Harambašića, dr. Jurja Žerjavića, dr. Ante Trčića-Pavičića, pokojnoga Vjekoslava Bačića, Ivana Rendića, Erazma Barčića, Grge Tučkana, te pjesnika Ivana Gundulića, sa zgodnim kratkimi životopisji, zatim slike i opis Dubrovnika i otkrića Gundulićevoga spomenika. Od štiva navadjamo: Ban Petar Zrinski i knez Fran Ksto Frankopan. „Obitajke neugodnosti“ od M. Krestovskoje. „Čemu život“ iz švedskoga, Hrvatsko državno pravo od Jurja Biankinja. Hrvatska domovina od Eugenjia Kumčića (govor držan na karlovačkom komersu 23. svibnja 1893). Iz političkoga života Europe g. 1892. i 93. Hrvati u XVI. vijeku. Posljednje rieči. Srećan susret. Konj „cipruti“ i njegova dogodovština. Otvorenje hrvatskoga muzeja u Kninu. Moj luk i erbska svojatanja. Otkriće Gundulićevog spomenika u Dubrovniku, Spiljet, Frankopanski grad Sokolovac, Kastel novi, Krapinske toplice. Zdravstvo. Svatilice. Posalica. Sajmovi. Oglasi. Preporučamo taj kalendar našim čitateljima.

Iz Vabrigle (obćina Poreč) pišu nam, da imadu tamo oko 2000 hektolitara izvratnoga vina, crnoga i bijeloga, nu većinom terana. Poštenik pošao nam je i imenik pojedinih seljaka i koliko pojedinae imade vina za prodaju. — Upozorujemo naše krmare i trgovce sa vinom na to naše selo na Porečini, koje mrzko gledaju goepoda porečka i istarski krnjeli. Tko bi želio pobližih vijestih glede vina ili ako bi tko tamo sašao radi vina, neka se obrati na tamošnja rodojube Svetka Zepina i Petra Magliou.

Družba sv. Mohora u Celovcu razaslije svojim članovima sljedeće ovogodišnje knjige:

I. „Kalendar družbe sv. Mohora“ za navadno leto 1894. (Sa slikama). Str. 112.
II. Kitajci in Japonci. Spisal Josip Stare (Sa slikama). Str. 142.

III. Jerusalemaki romar. Opisavanje sv. doželo in svetih krajev. Spisal dr. Fr. Lampe. (Sa slikama). Str. 366.

IV. Naše škodljive rastline v podobi in besedi. Opisal Martin Čilenšek, profesor na dež. gimn. v Ptujju. Sa mnogim ilustracijama. Str. 258.

V. Na krivih potih. Povest. Priprastemu ljudstvu v pouk in zabavo spisal Zaljski. Str. 144.

VI. Življenja srečni pot. Nauki, vzgledi in molitve za mladonca. Spisal Anton Martin Šlomšek, bivši biskup levantinski. Str. 442.

Iz kolektara saznamo, da ovo krasno društvo ima ove godine 57.398 članova. Doista, krasan uspjeh!

Pripovjedke za hrvatski narod, napisao fra Mate Ivanšević. Knjižica IX. god. II. Izdaje društvo: „Pučka knjiga“ za čudorednu i gospodarstvenu prosvjetu naroda. Urednik-tajnik: Pop E. M. Vušilo. Ciena 15 novč. Dobiva se u Zadru.

Goetov „Faust“ Prvi dio, prveo uvod i razjašnjenja dodao Aleksandar Vi-rag. U Zagrebu, dionička tiskara. Ciena 80 novč.

Očeva ljubav. Somborski „Srpski Glasnik“ javlja: „Prije neki dan igrala se mala kćerka kovača Pavla Plesara oko bunara i opadne u njega. Otac, koji je to vidio iz kovačnice, potrča brzo i no oklievajuci nijednog trenutka, skoči na djetetoz u bunar, da ga spaši. Na niku dječju iskapila se velika gomila svijet čušk bunarsa, pa kako jo bunar vrlo čušk, mišljahu svi, da su se udavili i dieto i otac. Ipak spustila ljestivca u bunar i za nekoliko trenutaka — na čudo svijju — uvaž: se otac nosedi na rukama svoje diete, koje je preplašeno držalo — oboje sasvim zdravi i čitavi. Hrabrog oca pozdravi sav svijet, što se ta akupio, sa burnim: živio!“

Odlikovanje industrijskoga podjetja. Nedavno počastil je ministerijalni svetnik P. A. bonyi, spremljan od već zastupnik obrtne oblasti, tovarno delniškog društva za konjaka grofa Esterhazyja u Budimpešti. Očlioni goet,

ki se posebno zrima za to provičajođu industrijsko stroko, ogledal si je vas prostore tovarne, pričel pri kleti (kjer se hranjo surovi produkti) do velikanskega hrana se zalogo konjaka. Ministerijalni svetnik mudil se je dlje časa pri velioih aparatih za prokapanje, kateri zmagojo vsaki dan 4800 litrov vina, pri aparatih sa polnjenjo, kateri napolnijo samostvorno na čisto stekleno s konjakom, že pripravljoum za okopart, in v bramu z zalogo konjaka, dolgom več kilometrov, kjer se hrani drugoosna vsebina v sudih, stojajoih v dveh vrstah, obsejajoih po već sto hektolitrov in urojehih po letnikih. Zelo zadovoljni s tem, kar se videli in s kako-vojuju pokušenega konjaka raznih let, zahvalili so se goepodje goep. vodji na pri-žajnom vaprejamu in trudu kot kažipotu ter odšli veselo volje, nazdravivši procvitu te tovarne.

Listnica uredništva. Goep. R. K. J. u Z. Nastajlo čemo akonuti ga. Goep. A. je u Krku kod g. dra. Vito-rića. Srdacan odzdrav!

G. kr. priv. tvorica harmonijuma B. F. Ča-pek u Polički (Česka) preporuča svoje najviših odlikovanji potašćone

harmonijume, koji su črtatog, vooma ugodno: i orguljam stišnog glasa sa Jamstvom od 5 god. — Podružnicu ove tvorice ima goepodin Josip Leustek, skladišća salon-glasovira u Za-grebu. 5-1

Teodor Slabanja

Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli 17. preporuča se pred svećenstvu za izradjenje crkvenog posudja i orudja iz čistoga srebra, alpaka, mjedi, kano: moštranca, kalezja itd. po najnižih cijenah u najnovijih i krasnih oblicih. Stare predmete popravlja, te ih u ognju posebrni i polziati.

Da si uzmognu i manje imućne crkve nabaviti raznih crkvenih predmeta, stiviti će se na želju pred. gospode nabavljati vrlo povoljne platene uvjete.

Ilustrirani cienik šalje franko. Šalje sve predmete dobro omotane sa poštarinom franko! 24-17

FILIJALKA

G. kr. priv. avstir. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu. Novci za vplašila.

V vredn. papirjih na 4-mesečni odkaz 2 1/2% V upisaneih na 30-dnevnih odkaz 2 1/2% 5- 2 1/2% 3-mesečni 2 1/2% 6- 2 1/2% 8- 2 1/2% 9- 2 1/2%

Vplašavanje avstir. vrednostnih papirjuh, kateri se nahajajo v okrogu, pripisane sa nov obratna tarifa na temelju odpovedi od 17. in 21. odošno 12. junja.

Okrožni oddel. V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako avsto. V upisaneih brez obrasti.

Nakaznice za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielest, Gablonz, Gradeo, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Lince, Olomue, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja vrednostih, divlj, kakor tudi novorjenje kupono 24-9 pri odbitku 1 1/2% provizije.

Pred u j m i. Sprejemajo se vsakovrstna vplašila pod ugodnimi pogoji.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z doprijem kredita u Londonu ali Parizu, Ber-linu ali v drugih mestih — provizija po pogodi.

Na vrednostih obrasti po pogodi. Vlozki v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, slas ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodi.

Naša blagajna isplaćuje nakaznice narodna banko Italijanske u italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Trat. 10. oktobra 1893. 20-24

Najbolje sredstvo proti kašlju in hripavosti, kakor tudi proti vsem drugim boleznim dihalnih organov so **PASTILJE antikataralične iz kotrama**, prirojone po lekarju **G. Piccoli u Ljubljani**. To biljino in odvajajočo pastiljo je pripotočati vsakomur, posebno pa onim, kateri pri izvršavanju svojih dolžnostih potrebujujo čist in močan glas, n. pr. prepovednikom, učiteljem, parcem itd. Cena-ol štakljič 25 kr. — Naružbo se izvršuje nemudoma proti povztoju. Zaloga v lokarnah: Leitlen-burg, Ravasini, Biassotto, Serravallo in Praxmarer. 24-17

Štrialjke i sumpornjače za trte inžinira Živica.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste dobiva se uvijek u skladišću tvrdke

Schivitz & Comp. (Živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

DOMINIK LUŠIN u Koprju preporuča voliko svojo skladišća razno-vratnog liasa, kano: greda, dasaka, murala, duga, te takodjer opeka, vapna, pieska itd. Naružbo obrtara točno i po najnižih cieni. 52-1

Preporučamo adresu:

Istarska vinarska zadruga u Puli (Istra), koja je ovih dana započela poslovanje.

ESENCE

sa hodoivlačno i nepogrešljivo pre-izvajajućovako-jakih instokih pica, trili staklitih licera te spro-izlita raspoloživan listratni vrati. Ua to nudjam octenu esencu 80%, komolčki dietu, za proslav-djanjo u godno mnogog vinokog outa to obilnog octa. Propise i plakato prilafom badava. — Jamči se za najbolji uspjeh. Cienik šalje franko: 6

Carl Philipp Pollak, tvornica specialiteta esence, Prag.

Traži se čestito zastupnike.

Ljekovi za životinje.

Prekužani tovljeći prah za ži-votinja, za konje. Najbolja mast za cviet, pomoću koje, pomoću štla, kod oteka koljena, otrudnuć bo-kova i kriza, oteka nogu, mješavna sa noguh itd. — Staklenica s po-nudnim navodom stoji samo 1 fr. ili 2 kruna; 5 staklenica samo 4 fr. ili 6 kruna. — Ove ljekove za životinje prodaje **Ljubljani pelag vlačnice** te se danomice poštom rasaljuju. 8-17

* U školi iziskano se je goep. učitelj Debenjak osobito sa niemštinom, koju je jako točno upiljavao. G. namjestnik čestitao mu je na izvršnom uspjehu! * Tom prigodom dalo se je oduška čuvaru lojalnosti pravma Njegovom Veličanstvu cesaru i kralju te svihvalno ljubavi prama zastupniku naroda g. prof. Vjekosl. Špičiču čime, da su bili čitavom čestom ponući listić sa napisom: „Živio naš cesar i kralj Franjo Josip I. Živio naš zastupnik prof. Vjekosl. Špičič!“ Narod je oro listiće pobirao i sahranilo na trajnu upomenu.